

tekmovanja med književnikoma. Kranjčeva negacija Zvona pa je dokaj zanesljiv barometer za to, kako se je Kozakov prekmurski »varovanec« naglo osamosvajal, se trgal iz vseh skupin in suvereno razpolagal s svojo smerjo in sodelovanjem v revijah in založbah. Iztrgal se je tudi iz Kozakovega »varovanja«. Korespondenca namreč ne prikriva usmerjevalne volje starejšega pisatelja, volje, ki ob vsej socialni potezi hoče vezati nase z literarno organizatorično težo, obenem pa si prizadeva zvezo utrditi tudi z močno gostoljubnostjo, a jo odpove v trenutku, ko se povabljenec ne more pridružiti vsemu obsegu gostiteljevih kulturnopolitičnih akcij.

RAPSODIJA V ORANŽNEM

Mart Ogen

Oranžno.

Rdeče.

Rumeno.

Rdeče.

Rumeno.

Sonce.

— Tega ne prenesem več.

Teh oči brez konca in na vseh straneh, rdečih.

Teh oči, ki jih ne morem zapreti.

Sonce. Obzorja v ekstazi.

in potem histerija.

Noči.

Oranžno.

1.

Kako so se smejale

noči

s samozadovoljnimi obrazi lune.

Kako so se smejale

izjokane noči.

In jutra so imela rdeče oči.

O moje dekle, o nič več moje dekle.

O nikdar moje.

O dekle z veselimi očmi, o dekle z žalostnimi.

Kako so se smejale noči.
Ivje, veter, sicer ničesar, beli listi,
vedel sem da boš prišla.

Vedela so jutra, izsušene sanje.
Vedela drevesa, ki so prihajala in odhajala v megli.
Noč se je sklanjala k meni s tvojimi lasmi
in tvojim telesom
in tvojim šepetom,
žgala.

Led je uklepal temne vode
in sneg se je usipal z gotovostjo,
ki je obljubljala neskončnost.
Zaman. Vedel sem, da boš prišla.

Kakšen je bil moj obraz, povej, moj obraz?
Bled? V umirajoči noči bled?

Ker dnevi se niso smejali, ker dnevi vedeli niso.

Ničesar.
O dekletu, ki je govorila, molčala, se smejala.
O dekletu, ki je pila konjak.
O dekletu, ki je rekla: Rada te imam,
pa ji nisem upal verjeti,
bila je noč
in noči lažejo,
noči se smejejo,
noči jočejo
in jutra imajo rdeče oči.

2.

Kako so se smejale
noči,
smejale so se, smejale so se, haha so se smejale.
Dekletu, z veselo plavimi lasmi.
Dekletu, z obilnim rožnatim poprsjem.
Dekletu, s telesom, ki je vedelo vse in ni ničesar videlo.
Dekletu, ki ji je teknil grapefruit in odžejal malinovec.
Dekletu, ki je oboževala Jeana Paula Belmonda.
Dekletu, ki je hotela shujšati.
Dekletu, ki je sanjala o angelčkih.

Dekletu, ki je hotela imeti avto.
Dekletu, ki so jo raznežili Chopin, Beethoven ali Nat King Cole.
Dekletu, ki se je bala iti k zdravniku.
Dekletu, ki ji noči niso puščale sledov.

Kako so se smejale
haha (noči: Ljubljen, ljubljena) ha-ha, ha-ha-ha!

Ne, ulice nimajo ničesar,
hiše in parki in kavarne.
In vendar se včasih zdi, da božajo, smehljajo se in jočejo.
Spomini. Spomini?

Temni plameni za očmi.
Temni, počasni plameni.
Lesketanje kože, slepe, pohlepne ustnice in prsti.
Nema, razprta usta teme.
Koliko luči in razdejanja v svetlobi
prižgane vžigalice.
In črno postane sivo.
In iz sivine priteče kri.
Vzide oranžno jutro.

Ranjena utrujenost dni.
Ranjena utrujenost dni, v razgrizena tla zagrizenih.
Ki ne vedo ničesar.

O dekletu z ustnicami, ki bi jih poljubljal vekomaj.
O dekletu s hladnimi rokami na mojih prsih.
O dekletu, ki sem ji mršil lase.
Ničesar ne vedo jutra
s svetlobo, ki prihaja prepozno.

Ljubil sem jo.
Noči pa so bile temne.

3.

Kako, kako so se smejale, haha,
noči!
Kako so se smejale z debelimi, hahaha, z debelimi

ob-haha, obrazi, obrazi
lune, hahaha. Ha. Ha.
In rdeče oči jutra! Hahahahaha!

O dekle. O moje dekle, o nikdar moje dekle.
O dekle, morje, februar, sonce ali dež, in tako dalje.

Pygmalion, Otroci Pireja, Nikoli v nedeljo.

O dekle z lažmi, ki sem jim verjel.
O dekle, la la la.
Nebo, nežno in oranžno v drevju.

Vzhajal je večer.
Dršel po steklu.
Zaspale so ptice.
Zaspale v pričakovanju.
In morje je šepetalo.
Ni se smejalo, morje.
Kdo ve, kaj je šepetalo v svojem bleščečem jeziku.
Je šepetalo o dekletu, ki je rekla, da me ljubi?

O dekletu, ki v mrak nemirni mojih misli in besed
je govorila: Še en poljub, še, še,
z obrazom razvajenega otroka ob večerih.
S smehljajem zmagoslavja in izkušenosti v jutrih.

O dekletu, ki je hotela, da jo ubijem.
O dekletu, ki ni marala otrok.
O dekletu, ki je ljubila mačke.
O dekletu in njeni lažni nosečnosti.

Veter, obala in morje, nebo.
Drobni in krhki kakor prah.
»Veter, jaz sem kakor veter!«

4.

Aaaaaaaaaahahahahaaaa! Hoho!
Kako so se smejale!
Uuuuuuuuuuuuhuhuhuuu!
Jutra so imela rdeče oči!
Jutra so imela nasmeh mrliča, ki se mu povesi čeljust.

Samo noči so se smejale
z očmi, polnimi solza.
Dnevi, dnevi niso vedeli ničesar.

O pomlad, spomini:

lažejo! Spomini?
Pripovedujejo pravljice.
Sanjajo spomini.

O dekletu, ki je ženske niso marale.

potrebujeva drug drugega.

O dekletu, ki je ženske niso marale.

O dekletu, ki so se ji moški in fantje za hrbtom posmehovali.

O dekletu, ki je plesala bosa.

O dekletu, ki me je ljubila. Zdaj vem.

Bala se je noči. Vedno se je bala noči.

Kako so se smejale!

Kraji, datumi, imena.

Kako lahko bi bilo človeku umreti v gozdu,

ki se še ni prebudilo v pomlad.

Kako preprosto umreti v dežju.

Skalni previsi. Mavrične luči. Čarobna gora.

Piti. Piti do nezavesti.

Piti in biti žival.

Mokri odkruški skal v kašastem mraku.

Čarobna gora. Piti in biti še naprej...

Besede,

kdo jih je govoril?

Kdo jih je v stoletjih izgovarjal s samoumevnostjo izpovedi?

Kako smešne so!

Kako neverjetne!

Kakor dnevi, ki minevajo, pa ne vedo ničesar.

Takrat je deževalo

in v dežju je prihajalo poletje.

Vročje in osamljeno.

Samo noči

so se smejale

in jutra so imela rdeče oči.